



Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Vår ref.
07/867-2-HW

Deres ref.
200700399-/SAM

Dato:
19.07.2007

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL UTVIDELSE AV PASIENTOMBUDSORDNINGEN

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til høringssak med forslag om en utvidelse av pasientombudsordningen med frist til å inngi merknader til 23. juli 2007.

Ombudet er generelt positiv til, og støtter, forslaget om at pasientombudsordningen skal utvides til også å omfatte kommunale helse- og sosialtjenester. Vi gir videre vår tilslutning til departementets vurdering av at utviklingstrekk innen helse- og sosialtjenesten, både rettslig og organisatorisk, i større grad enn tidligere forutsetter at den enkelte selv skal kunne ta stilling til og medvirke i utformingen av nødvendige helse- og sosialtjenester. For å sikre en likeverdig tilgang til velferdstjenester, kan et lavterskeltilbud med veiledning og bistand være avgjørende.

Ombudet har noen innspill til departementets vurdering av hvilke brukergrupper som kan ha et behov for et slikt lavterskeltilbud sett i sammenheng med hvilke ytelser som bør omfattes av ordningen.

Departementet begrunner en utvidelse av pasientombudsordningen med at en slik partsbistand vil gjøre det enklere for pasienter med behov for langvarig og sammensatte helse- og sosialtjenester. Pasienter med forskjellige grader av funksjonsnedsettelse vil typisk kunne falle inn under denne gruppen. Også eldre med et økende behov for omsorg vil kunne omfattes. Departementet fremhever i tillegg at en slik utvidelse også vil kunne gi en kvalitetssikring av de offentlige tjenestene, ved at pasientombudenes erfaring regelmessig rapporteres til ansvarlige i helse og sosialtjenestene. Ombudet gir sin fulle tilslutning til denne vurderingen.

Departementet ønsker å avvente en mulig utvidelse av ordningen til også å omfatte *kommunale økonomiske ytelser* og ber høringsinstansene å kommentere dette særlig.



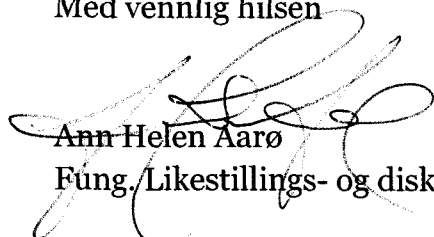
Likestillings- og diskrimineringsombudet er enig i at en utvidelse av pasientombudsordningen før NAV- reformen er fullført, kan være uheldig, nettopp fordi det forutsetter en helhetlig gjennomgang av de ytelsene som NAV-kontorene vil få ansvaret for.

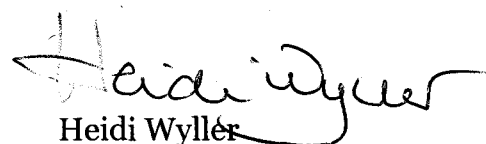
Ombudet har følgende merknader til en fremtidig utvidelse av ordningen. Verken innvandrerbakgrunn eller språk, eller manglende norskkunnskapers innvirkning på kvaliteten på offentlige tjenester, registreres ved en klage til pasientombudene. Det foreligger derfor ikke dokumentasjon hos pasientombudene som kan underbygge at kvaliteten på helse- og sosialtjenester er et særskilt problem for enkelte grupper innvandrere. Samtidig vet vi fra annen forskning og dokumentasjon at enkelte innvandrergrupper løper en større risiko for fattigdom, og at dette har med faktorer som helse, botid i Norge, utdanningsnivå, formuesforhold og språklige forutsetninger. Disse vil derfor kunne utgjøre en økende andel av brukerne av helse- og sosialtjenester.

Flere grupper av innvandrere, f. eks flyktninger og familiegjennforente, omfattes av særlige ordninger som har som formål å styrke den enkeltes integrering i det norske samfunnet. Introduksjonsprogrammet er et slikt eksempel. Det er også foreslått en endring i sosialtjenesten kapittel 5 med et eget kvalifiseringsprogram for innvandrere, se høringssak om Kvalifiseringsprogram med tilhørende stønad, fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Disse ordningene omfatter forskjellige typer kvalifiseringstiltak der økonomiske ytelser har nær tilknytning til - og forutsetter den enkeltes oppfyllelse av - integrerings- og kvalifiseringstiltakene.

Dette er ordninger som har store likhetstrekk med de tjenestene som allerede er omfattet av, eller er forslått omfattet av, pasientombudsordningen. Hensynet til den enkeltes behov, interesser og rettsikkerhet i møtet med den kommunale helse- og sosialtjenesten, tilsier at behovet for et lavterskeltilbud med bistand og veiledning også i disse tilfellene sikres slik det som er foreslått i denne høringssaken.

Med vennlig hilsen


Ann-Helen Aarø
Fung, Likestillings- og diskrimineringsombud


Heidi Wyller
Rådgiver